

Orientering

Nr. 38 – oktober 2013 – 18. årgang

- s. 1 Leder – Bodil de Neergaard som matador
- s. 2 Nyt fra Arkivet
- s. 2 Arkivmedarbejdere på studietur
- s. 2-3 Lidt mere om Bodil de Neergaard
- s. 4 Bodil Neergaard-æblet og SLA's årsmøde
- s. 4 Adresse-liste

Et "særnummer" om Bodil de Neergaard i anledning af

Alle regionens arkiver fik i foråret en indbydelse til at skrive en artikel om en betydende person i deres område: en "matador"! Artiklerne vil udkomme som bog d. 9. november. Toreby Lokalarkiv har valgt at skrive om Bodil de Neergaard.

I den anledning arrangerer Foreningen - i samarbejde med menighedsrådet – en minde-krans nedlæggelse på Bodil de Neergaards grav på Toreby kirkegård kl. 10 med efterfølgende kaffebord i Rytterskolen for indbudte og interesserede.

Samme dag afholdes "Arkivernes dag", hvor der er åbent hus i arkivet fra kl. 11 til 16. Her vil man bl.a. kunne se en lille udstilling om Bodil de Neergaard, - - og der er kaffe og kage hele dagen!

Vi har "udgivet" bogens artikel som et lille selvstændigt skrift, som er uddelt i sommerens løb til interesserede gæster på Fuglsang og på Kunstmuseet.

Vi synes ikke foreningens medlemmer skal "snydes for" artiklen. Derfor er ORIENTERING nr. 38 (næsten) kun et "omslag" til ORIENTERING nr. 37 (som er artiklen om Bodil de Neergaard).

Vi kunne måske have fundet andre "matadorer" at skrive om, og der er intet, der forhindrer os i at gøre det. I ORIENTERING nr.36 havde vi f.eks. en lille artikel om Hans Hansen, PROGRESS, - han var også en "matador", og der er – og har været – flere i sognet. Hjælp os med at finde frem til dem!

Husk: Arkivernes dag d. 9. november kl. 10 på Toreby kirkegård og kl. 11 i lokalarkivets lokaler, Åmarksvej 5, Toreby.

Arkivet har i øvrigt fast åbningstid: 1. og 3. tirsdag i måneden kl. 19 til 21.

- Jesper Smith

www.torebyarkiv.dk - - Jo, den er god nok! – Vi er på ”internettet”! Nu har vi fået vores hjemmeside op at køre. Vi arbejder i øjeblikket på at få den tilpasset og få en masse nyttige informationer på siden.

Medlemmer med adgang til internettet kan allerede nu nyde godt af arkivets arbejde. Under punktet ”Søgning” kan man nemlig allerede nu søge direkte i arkivets database Arkibas, – og det kan alle andre i hele Verden også!

Nye ”medarbejdere” på arkivet: Knud Wilster og Susanne Poulsen er ”nye” i de frivilliges rækker, - og de gør god fyldest! – Det betyder, at vi er en ret stor flok medarbejdere de fleste arkiv-aftner. Vi arbejder koncentreret, - MEN vi har det samtidig hyggeligt! – og vi vil gerne se ”gæster”: 1. og 3. tirsdag.

Arkivmedarbejdere på studietur

8 medarbejdere fra arkivet deltog i arkivsammenslutningens (LASA, Lokalhistoriske Arkiver i Storstrøms Amt) årlige udflugt, som i år gik til Bogø og Nyord. På Bogø fik vi en spændende rundtur i bus med en guide fra Bogø Lokalarkiv.

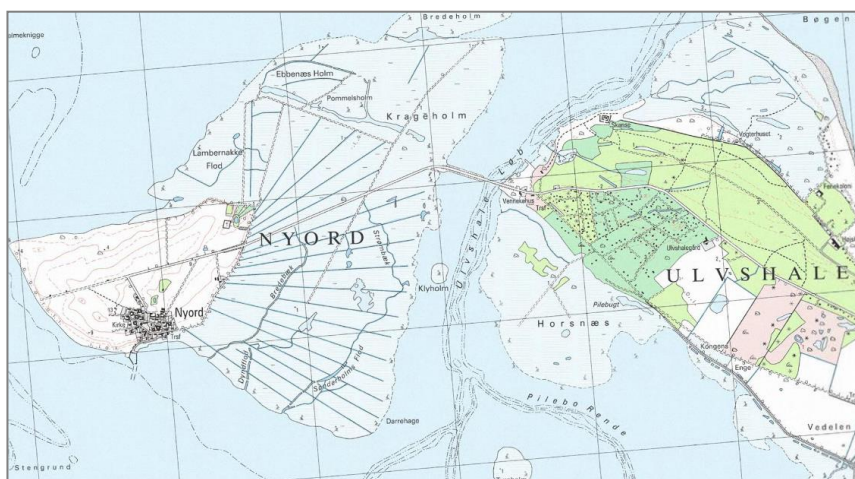
Herefter gik turen videre til Fanefjord Skovpavillon, hvor vi spiste frokost. Efter frokosten satte vi kursen mod

Nyord; - et samfund med ca. 35 beboere og en ø, hvor tiden nærmest står stille.

Som turist på øen må man sætte bilen uden for byen og udforske idyllen til fods. En af de lokale beboere guidede os rundt, og fortalte især om lodseriet, som har været den økonomiske dynamo i samfundet gennem generationer.

Bent, Niels og Knud ved Lodseri-Museet

Vi besøgte ”Nyord Lodseri-Museum” – vel at mærke én ad gangen, for det er med sine ca. 1m² et af de mindste museer i verden, og det ligger utroligt smukt i et gammelt lods-udkigshus på det nordlige Nyord.

Bodil de Neergaard er ud af en meget musikalsk familie, der fortsat skyder nye skud. - På "nettet" kan man bl.a. finde følgende oplysninger:

Hartmann-slægten i musikkens og kunstens tjeneste omfatter tip-oldefaderen Johann Hartmann, der indvandrede fra Tyskland, oldefaderen August Wilhelm Hartmann samt bedstefaderen, komponisten* J.P.E. Hartmann og faderen, komponisten Emil Hartmann.

Dertil kan lægges, at datteren Sophie giftede sig med Niels W. Gade og en anden datter Clara med komponisten August Winding. Komponisten Niels Viggo Bentzon, hans søn jazzpianisten Nikolaj Bentzon samt den belgiske komponist Jean Pierre Waelbroeck udgør de seneste skud på stammen.

Emil Hartmanns datter Bodil Hartmann gift de Neergaard, holdt i årene omkring 1900 musikalske sammenkomster på herregården Fuglsang mellem Nykøbing Falster og Nysted på Lolland. Her deltog bl.a. Carl Nielsen. I periferien kan man nævne Bodils broder Oluf Hartmann, der var maler, og til hvis begravelse Carl Nielsen skrev *Ved en ung kunstners bære*, Niels Viggo Bentzons to fætre Jørgen og Johan samt N.W. Gades søn af 2. ægteskab, Axel Gade. De var alle tre noget ved musikken. Også Lars von Trier er af Hartmann-slægten.

* (f.eks. *Flyv, Fugl, Flyv, - I Sne står Urt og Busk i Skjul, - Lær mig, Nattens Stjerne, - Blomstre som en Rosengård og Op dog, Sion, ser du ej*).

Nogle af de venner, som kom og gik i Hartmann-familiens hjem gennem 100 år: H.C.Andersen (digter/forfatter), B.S.Ingemann (digter/forfatter), Carl Nielsen (komponist), Gade (komponist) og mange mange flere kendte personligheder.

Digtet "Jens Vejmand" ("Hvem sidder der bag skærmen - -) er skrevet af Jeppe Aakjær i 1905. Melodien er komponeret af Carl Nielsen, og han tilegnede musikken til Bodil de Neergaard, - så vidt redaktøren ved!

De mange kendte komponister og andre kunstnere, der senere havde deres gang på "Fuglsang", har fortalt om deres oplevelser i de mange breve, de sendte til Bodil d. N. Mange af brevene er trykt i Bodil de N's erindringsbog: "Minder fra Fuglsang" - 1944.

Hendes liv var præget af dyb og inderlig tro, - og hun forstod at tage musikken med "over":

"Vi kan tænke os et evigt liv uden de andre kunstarter, men ikke uden musik. - -"

Bodil Neergaard æblet

Æblesorten er beskrevet i flere opslagsbøger og – naturligtvis – ”på nettet”. - Her er nogle ”pluk”!
Fundet omkring 1850. Er første gang beskrevet i 1904. Modertræet stod oprindeligt i haven hos en gårdfæster i Flintinge på Lolland. Ejeren flyttede træet med sig hen i en hushave i samme by, hvor det senere blev ryddet, fordi det stod i vejen. Et rodskud voksede imidlertid frem på den oprindelige plads i gårdfæsterhaven*. Æblet blev opkaldt efter fru en på det nærliggende gods Fuglsang. Sorten har været meget udbredt, især på øerne.

Træet er tæt forgrenet og svagt voksende og bør altid podes på en vildstamme for at få en kraftig rod.

Frugten plukkes i midten af oktober og anvendes fra januar til april. Fuldt udviklet er Bodil Neergaard et fint, saftigt spiseæble med en krydret smag. Er ikke vanskelig at opbevare. Kan bruges som madæble.

* Det var sandsynligvis Robert Frederik Andersen, gartner i Flintinge, der fremelskede det berømte Bodil de Neergaard-æble. Det kunne jeg finde ud af ved at søge på vores egen hjemmeside: torebyarkiv.dk.

Vores delegerede til SLA's Årsmøde i Middelfart

SLA (Sammenslutningen af Lokalarkiver) var atter vært ved årsmødet, som blev holdt i Middelfart. Tage og Henrik deltog, og de var hver især tilmeldt et undervisningsforløb i forbindelse med årsmødet.

Tage lærte om billeder, herunder identifikation ud fra motiver, teknikker mv. - Henrik lærte om krigene 1864, Den Store Krig 1914-17, og Anden Verdenskrig.

Desuden deltog begge i SLA's generalforsamling og forskellige andre mødeaktiviteter.

Jesper Smith, Kettingevej 5, 4892-Kettinge (2961 7930)
js@fuglsangkunstmuseum.dk

Ingolf Møller Pedersen, Grænge Skovvej 14, 4891-Toreby, (2088 6352)

Egon Lintner, Flintingevej 7, 4891-Toreby, (5486 9438)

Niels Lück, Laur.Larsens Gade 10, 4800-Nykøbing F , (2085 1428)

Otto Sørensen, Møllevvej 14, 4891-Toreby, (5486 9466)
otto.soerensen1@skolekom.dk

Arkivleder: Tage Rødby Jensen; Lindevænget 20, 2.th., 4800-Nykøbing F
tagerodby@live.dk (5174 6216)

Arkivet: 5413 2800 - og torebyarkiv@mail.dk